

20 דצמבר 2023

לכבוד

מאיר שמעוני, מנכ"ל משרד החינוך
אינה זלצמן, סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי
משה שגיא, סמנכ"ל בכיר ומנהל המינהל לכלכלה ותקציבים
גור רוזנבלט, סמנכ"ל ומנהל המינהל לרישוי בקרה ואכיפה
באמצעות המייל

שלום רב,

הנדון: הדרכות חינוכיות למעונות היום

1. **אנו פונים אליכם בשם 60 ארגונים חינוכיים, פסיכולוגיים וחברתיים, השותפים ב"בידיים טובות – המטה להשקעה בגיל הרך", בנוגע להדרכות החינוכיות למעונות היום לשנת תשפ"ד.** אנו מבקשים מכם **לבטל את הזיקה שנוצרה בין הזכאות להדרכה לבין התקדמות תהליך הרישום** ולקדם **אישור תקציבי** להדרכות בתקופה של **מרץ-אוגוסט 2024** באופן המיידני ביותר.
2. כחלק מאישור תקציב ההדרכות לרשויות המקומיות לשנת תשפ"ד, משרד החינוך קבע כי גובה התקציב יגזר מכמות המעונות בכל רשות שהתקדמו עד לנקודה מסוימת בתהליך הרישוי (הגשת טפסים). בהתאם לכך, רשויות שבהן מעונות רבים שלא ביצעו את הפעולות הנדרשות, קיבלו הודעות כי **יקבלו תקציבי הדרכה מצומצמים באופן ניכר מכפי שנדרש על מנת לתת מענה חינוכי הולם לפעוטות בכלל המסגרות בשטחן.**
3. כתוצאה מכך, **מעונות רבים המחנכים ומטפלים בפעוטות לא יקבלו הדרכה.** הדבר **יפגע בצורה משמעותית באיכות החינוך שהפעוטות יקבלו, ויגרום נזק להתפתחותם הבריאה והתקינה.** בעיה זו חמורה ומשמעותית במיוחד נוכח **מצב המלחמה**, אשר יש לו השפעות ניכרות על הילדים והוריהם, במיוחד באזורי העימות, אך גם מעבר להם. כמו כן, חשוב להדגיש כי כאשר התקציב אותו מקבלות הרשויות נמוך יותר, נפגעת גם יכולתן לבנות מערכי הדרכה יציבים ומקצועיים, המסוגלים לתת את המענה הנדרש ברמה גבוהה. מכך מושפעים גם הפעוטות במעונות שכן זכאים להדרכה.
4. על אף חשיבות הרישוי, **ההדרכות חשובות יותר ומשפיעות יותר על רווחתם של הפעוטות. יש למצוא כל דרך להרחיב את הזכאות להדרכות ואת התקצוב לרשויות, כולל הקלה בתנאים שנקבעו לגבי תהליך הרישום.** בהקשר זה, יצוין כי **למשרד יש מרחב ניכר להפעלת שיקול דעת בנושא**, שכן התבחינים שפורסמו במסגרת הקול הקורא לתקצוב ההדרכות מציינים מספר פעמים כי גובה התקציב ייקבע עפ"י מספר המעונות שיש להם רישיון הפעלה או נמצאים "בתהליך לקבלת רישיון". המשרד יכול וצריך לאמץ את הפרשנות המרחיבה והמקלה ביותר למושג זה, לא לטובת המעונות ומפעליהם, אלא לטובת הפעוטות עצמם.
5. יוזכר גם כי **חוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות נותן בידי המשרד מספר כלים לאכיפת דרישות הרישוי**, כולל אפשרות להוציא התראות מנהליות (לפי סעיף 48), להטיל קנסות (לפי סעיף 37א) ואף להוציא צווי הפסקה מנהלית (לפי סעיף 32ב). מעבר לכך, משרד החינוך יכול לפעול מול משרד העבודה כדי ליצור התניה בין זכאות מעון לסבסוד שכר הלימוד להורים לבין התקדמותו בתהליך הרישוי.
6. חינוכית, ערכית ומשפטית, **אין להשתמש בכלי של שלילת ההדרכות, אשר גורם נזק משמעותי לפעוטות, ככלי אכיפה לדרישות הרישוי.** הזכות לחינוך ולטיפול מיטביים של כלל פעוטות ישראל לא יכולה ולא צריכה להיפגע בגלל

הליכים מנהליים ובירוקרטיים, שיכולים להמשיך ולהתנהל במקביל, וכאמור – יש לרשויות כלים אחרים לקדם ולאכוף אותם.

7. מעבר לסוגיית היקף התקצוב, **עדיין לא ניתן אישור תקציבי לרשויות להפעיל את מערך ההדרכה עד אוגוסט 2024**. מכיוון שהאישור לתקופה של ספטמבר 2023-פברואר 2024 הגיע לרשויות רק לפני מספר שבועות, רבות מהן הקפואו את פעילות מערך ההדרכה בחודשים האחרונים, והן אינן מחדשות אותו כל עוד אינן מקבלות הרשאה ארוכת טווח, בנימוק שלא יתחילו בתהליך רק כדי להפסיקו שוב לאחר חודשיים.

8. כתוצאה מכך, נגרם **נזק לפעוטות אשר מחנכותיהן אינן מקבלות הדרכה**. מעבר לפגיעה השוטפת, ההקפאה המתמשכת של מערכי ההדרכה גורמת לאובדן של מדריכות מנוסות, שלא יהיה ניתן לגייסן מחדש, ולפגיעה ברצף העבודה עם המעונות, החיוני להדרכה אפקטיבית.

9. על כן, **אנו פונים אליכם בבקשה לפעולתכם הדחופה לאישור מיידית של תקציב ההדרכה, בהיקפו המלא לפי הגישה המרחיבה כמצוין לעיל, עד אוגוסט 2024**. בטווח הבינוני, אנו קוראים לשינוי תהליכי העבודה בהקשר לתקצוב ההדרכות, אשר ישקפו את אופיין השוטף ואת הצורך החיוני ברציפות ובקביעות, ובהתאמה לתקופה של שנת הלימודים. לא ניתן להתייחס לתקציבי ההדרכה כמו תקציבי פעילות, אשר קיימת גמישות לגבי מועד ניצולם ויישומם. נציין כי הקדמת מועד העברת הפעימה הראשונה של תקציב ההדרכה לרשויות, עליה החליט המשרד לאחרונה, הינה צעד חשוב בכיוון זה, ואנו מקווים כי המשרד ימשיך לפעול בדרך זו.

10. **אנו מפצירים בכך לפעול באופן המיידית ביותר לפתרון בעיות אלו ולאפשר להדרכות בהיקף מלא לצאת לדרך בכל הרשויות ברחבי ישראל.**

11. אנו לרשותכם לכל הבהרה נוספת, ונודה לתשובתכם הדחופה.

בתודה מראש,

טלי ניר

מנכ"לית עמותת 121

בשם שותפי "בידיים טובות" (הפירוט למטה)

העתקים:

אורנה פז, מנהלת אגף א' לחינוך לגיל הרך
נאוה פרץ, ממונה על מעונות היום
דודי מזרחי, מנהל אגף בכיר תקציבים
אילת כהן מלקמן, יועצת משפטית

בידיים טובות

המטה להשקעה בגיל הרך

שותפים

ועדת היגוי:

שותפים:

